

Regionális és Környezeti Gazdaságtan mesterszak

fenntarthatóság
geofúzió
startups
networking
ipar 4.0

helyi erőforrások

hálózatgazdaság
helymarketing

ellátási láncok
biztonsága

virtuális valóság

környezeti
fenntarthatóság

zöld számvitel

ÚJ
közgazdasági
mesterszak

Magyar Nemzeti Bank Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központja
Regionális és Környezeti Gazdaságtan MA

4 szemeszteres, nappali tagozatos közgazdász mesterképzés.

A legújabb nemzetközi környezeti fenntarthatósági ismeretek.

A képzés helye: Budapest (Infó park, "i" épület).

Ösztöndíj és kollégiumi elhelyezés.

Kezdés: 2024. Szeptember

Alapinformáció

Az új képzés egyedülálló a régióban: a nemzetközi viszonylatban legújabb környezeti fenntarthatósági, a Metaverzum eszköztárával is kibővített ismeretanyag a és készségek elsajátítása mellett két egyedülálló specializációt kínál: település- és országmarketing, illetve hálózati gazdaság. A négy féléves, önköltséges, budapesti helyszínű képzés közgazdász MA diplomát ad. A Neumann János Egyetem igény esetén kollégiumi szállást biztosít a Márton Áron Kollégiumban, sportolási lehetőséget a Tüske-csarnokban, és az ELTE egyetemi könyvtári szolgáltatása is elérhető. A tandíj **310 ezer Ft/félév**. Havi **150 ezer Ft-os** ösztöndíjra is lehet pályázni! A program 2024 szeptemberétől párhuzamosan indul **magyar** és **angol** nyelven egyaránt. (Az angol nyelvű képzésnek külön ismertetője van; magyar állampolgároknak 690 eFt/félév.)

A képzés célja

A mesterképzés célja olyan gazdasági szakemberek képzése, akik elméleti és módszertani ismereteikkel fel tudják tárni a környezeti problémák társadalmi dimenzióit, a társadalmi, kulturális és ökológiai folyamatokat gazdasági szempontból elemezve, figyelembe véve a társadalmi és természeti rendszerek kölcsönhatásait. A képzés kreatív és innovatív részvételt tesz lehetővé a globális és regionális fejlesztési és környezetvédelmi politikák, stratégiák, programok kidolgozásában, figyelembe véve a gazdaság és a társadalom dimenzióit, a gazdaságföldrajz, a regionális és környezeti társadalomtudományok művelését. A végzett hallgatók képesek önálló elemző és tervezési feladatok megoldására, csoportmunkára, csoportvezetésre, valamint a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos elemzések, kutatások végzésére az akadémiai, az állami és a magánszférában. A program két egyedülálló specializációja a hálózatgazdaság és a településmarketinget. A hallgatók megismerkednek a Metaverzum legújabb infokommunikációs technológiáival, mint a VR, AR, MR és XR és alkalmazzák azokat közgazdasági és környezetvédelmi, regionális kérdésekben egyaránt – ami szintén egyedülálló az európai felsőoktatásban. Felkészülhetnek arra, hogy tanulmányaikat a doktori képzésben folytassák.

Felvételi követelmények

BA, vagy főiskolai végzettség közgazdasági, jogi, igazgatási, műszaki, mezőgazdasági, természettudományi, társadalomtudományi, pedagógiai szakon, vagy MA, vagy osztatlan egyetemi végzettség közgazdasági, jogi, közigazgatási, műszaki, mezőgazdasági, egészségügyi, természettudományi, társadalomtudományi szakon és/vagy tanári szakon. Online, szóbeli felvételi interjúk.

Álláslehetőségek

Gazdasági stratégiai tervezéssel és gazdasági fenntarthatósággal kapcsolatos munkakörökben vállalatoknál, bankoknál. Vezető elemzői, stratégiaalkotói és tanácsadói pozíciókban államigazgatási szervezeteknél, külügyi, külkereskedelmi és nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező szervezeteknél. Nemzeti szakértőként, vagy Magyarországról delegált nemzetközi szervezeteknél (pl. ENSZ, Világbank, OECD, EU, UNCTAD, FAO, ESPON, EEA). Mint közgazdász, az üzleti életben. Környezet- és természetvédelmi szervezeteknél. Területrendezéssel, fejlesztéssel, fenntarthatósággal foglalkozó cégeknél, állami szervezeteknél vagy kutatóintézeteknél. Egyetemi képzésben regionális és/vagy környezetgazdálkodási jellegű szakokon. Az önkormányzatoknál településmarketinges, vagy városfejlesztési szakértőként, tanácsadóként.

Információ: Catherine R. Feuerverger-Szinicja: catherine.feuerverger@nje.hu

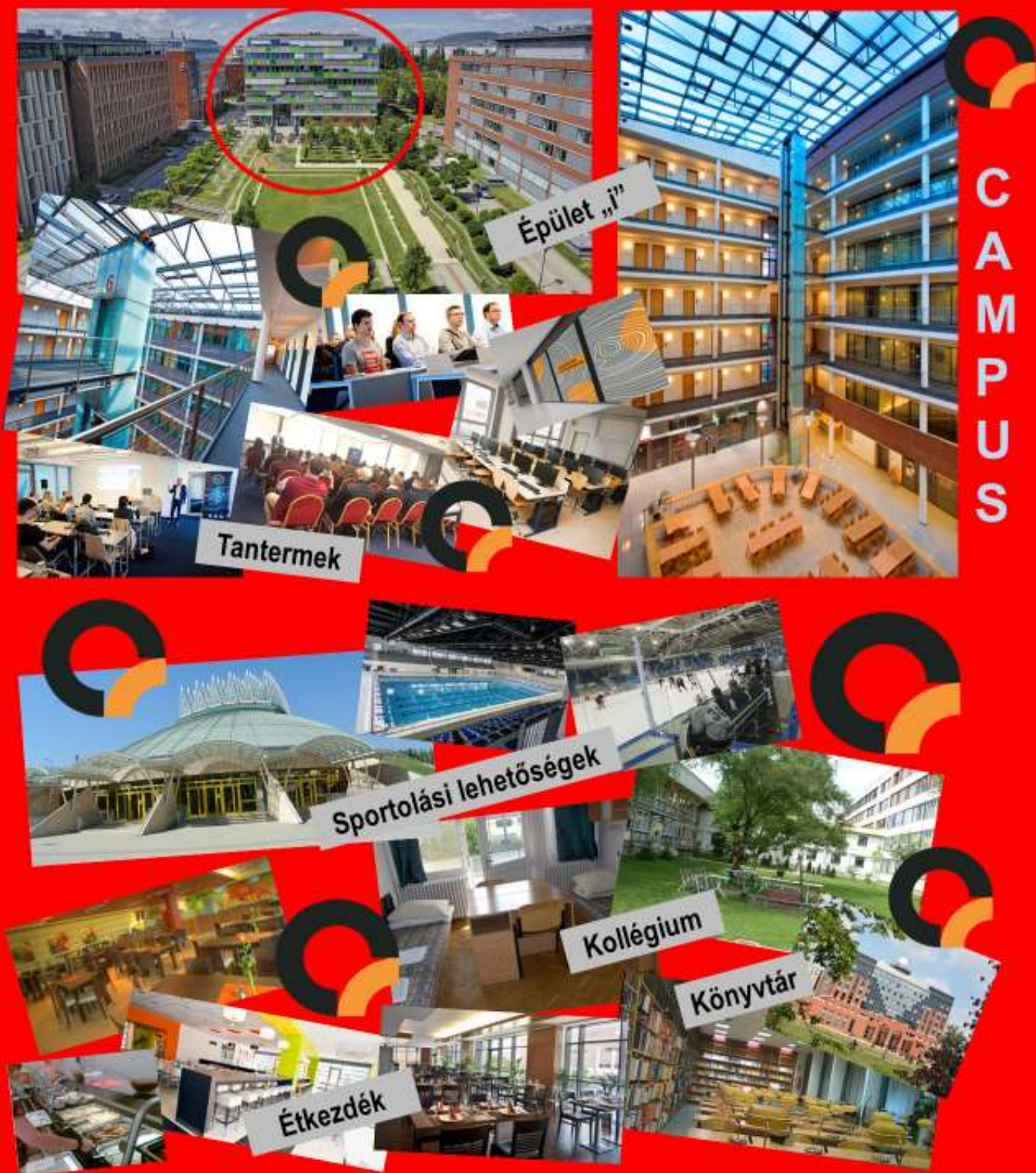
Szakvezető: Dr. Forman Balázs forman.balazs@nje.hu

Jelentkezés: <http://felvi.hu>

Regionális és Környezeti
Gazdaságtan mesterképzés

Neumann János Egyetem

Gazdaságföldrajzi és
Településmarketing
Központ,
Magyar Nemzeti Bank

C
A
M
P
U
S

 TOVÁBB a tantervre

ISMERETKÖRÖK	MODULOK	ISMERETKÖRÖK	MODULOK
Gazdaság- és társadalomtudományok:	Alkalmazott közgazdaságtan	Regionális- és környezetgazdaságtan:	Regionális és környezeti elemzési módszerek
	Közösségi gazdaságtan		Regionális gazdaságtan és politika
	Társadalomtudományok		Környezetgazdaságtan
Új: Településmarketing specializáció:	Marketing	Új: Hálózatgazdaság specializáció:	Regionális és helyi fejlesztés
Választható tantárgyak	Helyi fejlesztés		Hálózatgazdaságtan
	Diplomamunka szeminárium		Ágazati hálózatfejlesztés

REGIONÁLIS ÉS KÖRNYEZET GAZDASÁGTAN TANTÁRGYAK és TANREND		4 félév (C: kredit, T: elmélet P: gyakorlat)													
		1. ősz			2. tavasz			3. ősz			4. tavasz				
		C	T	P	C	T	P	C	T	P	C	T	P		
ALAPOZÓ ÉS KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK															
Pénzügyek I. (KT) Monetáris és fiskális politika	6	2	2												
Alkalmazott közgazdaságtan I. (KT) Mikroökonómia, Természeti erőforrások gazdaságtana	6	2	2												
Környezeti tanulmányok I. Környezetgazdaságtan (KT)	6	2	2												
Alkalmazott közgazdaságtan II. (KT) Autóipari vállalati stratégiák	3	2	2												
Magyarország térszerkezete (KT), Konnektográfia I. Területi elemzés és térinformatika (KT)	3	2	0				6	0	4						
Helymarketing I. Régió- és településmarketing (KT)							6	2	2						
Regionális politika és gazdaságtan I. (KT) Makroökonómia, növekedésméletek							6	2	2						
Regionális politika és gazdaságtan II. (KT) Telephelyválasztás és fejlesztéspolitika							3	2	0						
Gazdaság- és környezeti jog (KT)							3	2	0						
Pénzügyek II. (KT) Pénzügyi piacok és szolgáltatások földrajza										3	2	0			
Konnektográfia II. (KT) Hálózatgazdaságtan										3	2	0			
Településszociológia (KT)										3	2	0			
Konnektográfia III. (KT), Metaverzum													3	0	2
Területi- és településtervezés és -fejlesztés (KT)													3	0	2
Önkormányzati menedzsment (KT)													3	2	0
REQUIRED SUBJECTS (R) and SPECIALIZED SUBJECTS (S)															
Degree Work Tutorial I. Diploma Work (R)										6	0	4			
Degree Work Tutorial II. Diploma Work (R)													9	0	4
TELEPÜLÉSMARKETING SZAKIRÁNY (S1)															
Helymarketing II. TDM – Turizmusmarketing (KV)							3	2	0						
Helymarketing III. Ország-imázs, országmárka (KV)							3	2	0						
Helymarketing IV. Településmarketing kutatási módszertan (KV)										3	2	0			
Gazdaságfejlesztés I. Városgazdaságtan (KV)										3	2	0			
Településmenedzsment gyakorlat (KV)													3	0	2
HÁLÓZATGAZDASÁGTAN SZAKIRÁNY (S2)															
Konnektográfia IV. (KV) Új földrajzi irányzatok							3	0	2						
Szolgáltatások hálózatai és földrajza (KV)							3	0	2						
SDG I. Jólét és a fenntarthatóság vagyoni szemlélete (KV)										3	0	2			
Közlekedéstervezés és logisztika (KV)										3	0	2			
Internet gazdaságtana és földrajza (KV)													3	0	2
KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ (R)															
Gazdaság- és társadalomföldrajz (KV)	3	2	0												
Regionális földrajz I. Európa földrajza (KV), Környezet- és természetvédelem (KV)	3	2	0							3	2	0			
Fenntartható településfejlesztés (KV)										3	2	0			
Környezeti tanulmányok II. Környezetpolitika (KV)										3	2	0			
Regionális politika és gazdaságtan III. Modernizáció és válságmenedzsment (KV)										3	2	0			
Vidékfejlesztés (KV)										3	2	0			
Értékalapú identitásmenedzsment (KV)										3	2	0			
SDG II. Környezeti statisztikai számvitel (KV)													3	2	0
Geopolitika (KV)													3	2	0
Vezetői készségfejlesztés VR környezetben (KV)													3	0	2
Projektmenedzsment (KV)													3	0	2
SZABADON VÁLASZTHATÓ (E)															
Regionális földrajz II. Világ földrajza (SZV)							3	0	2						
Fenntartható ökoszisztémák (SZV)							3	0	2						
Gazdaságfejlesztés II. Okos városok (SZV)										3	0	2			
Környezetmenedzsment (SZV)										3	2	0			
Gazdaságfejlesztés III. Területi versenyképesség (SZV)													3	0	2
Határmenti együttműködések (SZV)													3	0	2

TOVÁBB a tantárgyi programokra

KURZUS LEÍRÁSOK

A program összes kurzusának rövid ismertetése

Pénzügyek I. Monetáris és fiskális politika (Kötelező)

A magyar és az EU költségvetés szabályozásának és összetételének átfogó ismerete. A helyi önkormányzatok és az állami beruházások költségvetése tervezésének átfogó ismeretei. A monetáris politika eszközrendszerének átfogó ismerete. Alapos módszertani, pénzügyi matematikai ismeretek. Pénz kereslet és kínálat. IS-LM függvény. Államháztartás és alrendszerei. Az államháztartás bevételei: adók, járulékok, illetékek, egyéb bevételek. A klímabarát adóztatás lehetőségei. Az államháztartás kiadásai: közjavak, közszolgáltatások. A közoktatás, az egészségügy, az infrastruktúra fejlesztés, a nyugdíjrendszer finanszírozásának alternatívái és dilemmái. Feladat- megosztás az állam és az egyén között. A jegybankok feladatai. Mennyiségi pénzelmélet. Árfolyampolitika. Kamatpolitika. Modern pénzelmélet. Az állami jövedelem elosztás szerepe a területi egyenlőtlenségek mérséklésében és az elérhető jólét generációk és különböző társadalmi csoportok közötti újraelosztásában. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Alkalmazott Közgazdaságtan I. Mikroökonómia és a természeti erőforrások gazdaságtana (Kötelező)

A mikroökonómia fogalmai, azok jelentése, tartalma. és készség szinten tudja használni azokat. A mikroökonómia, a jóléti közgazdaságtan, a fenntarthatóság elemei és törvényszerűségei. Az árak, a helyettesíthetőség, az innovációk, a szűkös erőforrások, a fenntarthatóság szerepe a modern gazdaságban. A természeti erőforrások kitermelésének és felhasználásának közgazdasági modelljei. Az árak szerepe és információ tartalma. A gazdasági döntések rövid, közép és hosszú távú eredményeinek és következményeinek értékelése. Az árelmélet. A határhaszon elmélete. Az értékparadoxon. A fogyasztó hasznosság maximalizálásának elméletei: egy, kettő, sok fogyasztó és termék esetén, pénz és erőforráskorlát nélkül vagy annak jelenlétében. A helyettesíthetőség, az innovációk, az árak és az időtáv szerepe az erőforrások kitermelésének és felhasználásának optimalizálásában. Az intertemporális társadalmi jóléti függvény. A fenntarthatóság elméletei. A vállalati termelési költségek. Az önköltség, a teljes és a határköltség függvények szerepe az árak és a vállalati stratégiák meghatározásában. Fedezeti pont, határköltség, ár összefüggései. Piacszerkezetek: versenyző, oligopol, monopol piac, tervgazdaság. Tulajdonviszonyok. A tulajdonviszonyok szerepe az erőforrások kitermelésének optimalizálásában. A fenntarthatóság elméletei. Etikai alapok, hatékonyság, optimalitás, a piac bukása, költséghaszon elemzés. A megújuló és a nem megújuló természeti erőforrások kitermelésének optimális modelljei. Prebisch és Solow-Hartwick elméletei a természeti erőforrások árának várható alakulásáról. Az energiahordozók, az ércek kitermelése és árának alakulása. A mezőgazdasági termékek árának változásai és annak okai. A halászat közgazdasági modelljei. Az erdőgazdálkodás alapjai. A körforgásos gazdaság alapjai.

Számonkérés: írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Környezeti tanulmányok I. Környezetgazdaságtan (Kötelező)

A környezetgazdaságtan, a fenntarthatóság és a környezetértékelés elmélete és gyakorlati alkalmazása. A környezetszabályozás európai uniós rendszere és annak hazai sajátosságai. Az ökológiai lábnyom fogalma és befolyásoló tényezői, az externáliák és azok internalizálási lehetőségei, a szennyezés-kibocsátás csökkentésének szabályozása. Az élelmiszer-, energia- és környezetbiztonság kockázatai a népességnövekedés tükrében. Az Európai Zöld Megállapodás célkitűzései, a körforgásos és biomassza alapú gazdaság fogalma és kihívásai. Fenntartható fejlődés. Biodiverzitás, externália, ökológiai lábnyom, széndioxid-kibocsátás kereskedelmi rendszere. Az élelmiszer-, energia- és környezetbiztonság alakulása a világnépesség növekedésével. Népességnövekedés és biokapacitás összefüggése. Az erdő társadalmi és környezetvédelmi szerepe, az erdőirtás és erdőpusztulás oka és hatása. Környezetszennyezés formái. Légszennyezés. Vízszennyezés. Föld és talajszennyezés és zajszennyezés. Európai Zöld Megállapodás. Nulla nettó ÜHG-kibocsátás elérése 2050-ig. Lineáris és körforgásos gazdaság. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Alkalmazott közgazdaságtan II. Autóipari vállalati stratégiák (Kötelező)

A profitorientált vállalat működésének területei, érdekcsoportjai és irányításának módjai. A vállalatok életében előforduló mérföldkövek és lehetséges választási alternatívák. Az ipari szervezetek gazdaságtana és a stratégiai kontrolling. A mobilitás és autóipar jelenlegi helyzete, fejlődésének lehetséges irányai. Vállalatgazdaságtan alapjai. Vállalkozási formák, szervezetek, érdekcsoportok. Tulajdonosok, menedzsment, munkavállalók, szakszervezetek, állam, NGO-k. Vállalatirányítási modellek: shareholders, stakeholders. Vállalati stratégiai tervezés és kontrolling. Termelésmenedzsment: taylori, fordista, Toyota just-in-time rendszere, Mercedes Production Line (MPL). A vállalati finanszírozás módjai. Humán erőforrás menedzsment. Kutatás-fejlesztés. Logisztika. Kereskedelem és marketing. Fogyasztókat támogató rendszerek. Multinacionális vállalatok és a külföldi működőtőke beruházások. Versenystratégiák. Az autógyártás iparági jellemzői. Vállalatfelvásárlások. Elektromos autózás. Daimler-Benz, BMW, Volkswagen, General Motors, Ford, Toyota, Honda, Suzuki, Renault, Fiat-Chrysler, Ikarus.

Számonkérés: írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Magyarország térszerkezete (Kötelező)

Magyarország térszerkezete, annak jellemzői, változásai, a mögötte lévő ok-okozati összefüggések, kutatási kérdései, problémái. Magyarország történeti földrajza 1711-től 2000-ig. Népmozgalom, demográfia. Nemzetközi és belföldi vándorlási irányok Magyarországon 1711-től napjainkig. A mezőgazdaság és a klímaváltozás várható hatásai. Infrastruktúra- és iparfejlesztés 1840-től napjainkig. Településhálózat és városhálózat, a kialakulásukat leginkább befolyásoló tényezők és időszakok. A területváltozások hatása Magyarország térszerkezetére – népesség, városhálózat, infrastruktúra, ipar, nyersanyag ellátottság és piacok. A magyar rendszerváltás területi hatásai: ipari vállalatok, mezőgazdaság, helyi munkaerőpiacok, jövedelemegyenlőtlenségek. Az új gazdaság Magyarországon: külföldi működőtőke beruházások, pénzügyi szektor, üzleti szolgáltatások, oktatás, IT. A jövedelemkülönbségek trendjei. A településhálózat, a települések átalakulásai. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Konnektográfia I. Területi elemzések és térinformatika (Kötelező)

A GIS (térinformatika) fogalma, a rendszerek főbb típusai, dimenziói és alkalmazási lehetőségei a gazdaság és a társadalom kutatásában és működtetésében. A gazdaság- és környezetállapot elemzési feladatok megoldása SPSS és TeIR alkalmazással. A gazdasági-társadalmi-környezeti problémákat érintő érvelések alátámasztása saját – térbeli – elemzésen alapuló egyéni álláspont kialakításával. A soktényezős, többdimenziós térbeli adatfeldolgozásra alkalmas GIS megoldások és a komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítása, a megoldás megtervezése. A „*konnektográfia*” a 21. századi világ átalakuló, hálózati gazdaságának, és az annak csomópontjai közötti gazdasági terek új értelmezésű gazdaságföldrajzi megközelítése. A különféle GIS adatplatformok. A raszteres és vektoros rendszerek. A műholdfelvételek jelentősége. A terek és régiók adatszintézise. A társadalom és a gazdaság a térben. A térbeli adatbankok. Az eszközorientált és a döntésorientált térinformatikai szerepe a kutatásban és a gazdaság és társadalom működésében. Térelemek, térségi és települési szintek. Horizontális térfelosztás. Egyenlőtlenségi mutatók. A legközelebbi szomszédság elve. A súlyozáson alapuló területminősítés, a helykiválasztás, döntéselőkészítés. Helyzet, fekvés, elérhetőség. Rendezettség, alakzat, térszerkezet. Távolság mérés és függvények. Térkapcsolatok, hálózatok, gravitációs és potenciálmmodellek. Mozgások, áramlások, terjedés. Csomópontok, hálózatok feltárása, vizsgálata. A kapott eredmények ábrázolása. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Helymarketing I. Régió és Város Marketing (Kötelező)

A régió- és településmarketing (RTM) sajátos működési mechanizmusait tekintve igen komplex ága a marketingnek, megfelelően ötvözi a közigazgatás, az üzlet és a civil szféra egyes területeit. A településmarketing hatékony megszervezése részben elméleti, részben gyakorlati megközelítésben. A településmarketing, településmarkázás, régiómarketing, régiómarkázás, az országmarketing és országmarkázás. A turizmus és a településmarketing modellek közötti különbség és ezek gazdasági relevanciája. Régió és település marketing. Közigazgatás, üzleti szféra, civil szféra együttműködés. Városmarketing, mint társadalom marketing. Területfejlesztés és a marketing. Smart city. Identitás, márkaépítés, pozicionálás. Lakossági elégedettség és identitás. Marketing a gazdaságfejlesztésben. A település és turizmus marketing különbsége. Turisztikai desztináció menedzsment. Kulturális marketing. Mega-rendezvények. A belvárosok marketingje. A marketing kommunikáció eszközei. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Regionális politika és gazdaságtan I. Makroökonómia és növekedés elméletek (Kötelező)

A makroökonómia fogalmai, törvényszerűségei, a telephelyválasztás korai, modern és legújabb elméletei, a termelési tényezők térbeli áramlásának összefüggései, a sok régióból álló területek elemzésének módszerei, az új gazdaságföldrajz fontosabb elemei, a gazdasági növekedés fontosabb összetevői és elméletei, valamint azok alkalmazása a sokrégiós térben. A makro-gazdasági folyamatok megértése és kritikai elemzése, a területi különbségek mérése, az okok, a következmények, a lehetséges fejlődési és fejlesztési pályák feltárása, az országos és regionális fejlesztési tervek gazdaságelméleti megalapozása. A régiók sokszínűsége és egyedisége. A tér a gazdaságban. Az egy pont gazdaság és a térgazdaság jellemzőinek összehasonlítása. Gazdasági tevékenységek települése - telephely-elméletek von Thünen, Weber, Lösch, Christaller. Hotelling-modell. Alonso modellje. Kohéziós erők által dominált telephely-választás. Diszperzív erők által dominált telephely-választás. Porter gyémánt modellje. Térségek és régiók - a tevékenységek területi integrációja. Falusi és városi földhasznosítás. Tőke és munkaerő áramlása a régióban és a térben. Egy zárt gazdaság makroökonómiája. A munkaerőpiac, makro-kínálat, az állam szerepe, a külkereskedelem szerepe, a pénz szerepe. A jövedelmek mérésének, összehasonlításának, újra elosztásának eszközei. Egy kicsi nyitott gazdaság makroökonómiája a termelési tényezők szabad áramlása mellett és az állam jelenlétében. Egy kicsi nyitott gazdaság makroökonómiája a termelési tényezők szabad áramlását és az államot, mint külső tényezőt feltételezve. Két eltérő adottságú, fejlettségű régiót tartalmazó ország makroökonómiája, feltételezve a termelési tényezők szabad áramlását korlátlan, illetve korlátozott racionalitás mellett. Sok eltérő fejlettségű régiót tartalmazó országok makroökonómiája feltételezve a termelési tényezők szabad áramlását korlátlan, illetve korlátozott racionalitás mellett. Regionális növekedés - konvergencia és divergencia. Településrendszerek és városfejlődés. Az ipari és kereskedelmi tevékenység térbeli szervezése. Multinacionális vállalatok térbeli szerveződése. A közszolgáltatások települése. Térbeli szerveződéssel kapcsolatos döntések és a menedzsment. A gazdasági növekedés elméletei. A termelési tényezők mennyiségi változására épülő modellek. A termelési tényezők minőségi változására építő modellek. A véletlenszerű majd a rendszeres innovációt beépítő modellek. A beruházások által vezérelt növekedési modellek. A keresletbővítésre épülő modellek. A kínálat ösztönzésre építő modellek. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Regionális politika és gazdaságtan II. Telephelyválasztás és fejlesztéspolitika (Kötelező)

A regionális politikai magyar és európai intézményrendszere, szabályozása, különböző tervek dokumentumai, eszköztára. A területi politika fogalmi rendszere, szereplői és szintjei. Régiópolitika. Településpolitika. Vidékpolitika. Tervezés, stratégia. Program, projekt. A területfejlesztés intézményrendszere, parlament, kormányzat, jogszabályok. A területfejlesztés unitárius modellben, a decentralizált unitárius modellben, a regionalizált államban és föderatív berendezkedésű államban. A régiók versenyképességének javítása- regionális gazdaságfejlesztés. Regionális üzleti hálózatok és iparági körzetek. A regionális klaszterek fejlesztésének szempontjai. A regionális gazdaságfejlesztés szakaszai és lépései. A területi menedzsment. A területi monitoring. A modern és a posztmodern területi politika. A jóléti állam területi politikája és a neoliberális fordulat. Az Európai Unió regionális politikája. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga.

Gazdasági és környezeti jog (Kötelező)

A gazdasági vállalkozásokhoz kapcsolódó jogi szakterületek alapjai, a hazai és nemzetközi környezeti szabályozási keretek. Az EU környezetvédelmi jogelvei. A magyar és európai társasági-gazdasági jog. Az azzal érintkező jogterületek hazai szabályozása. A cégjogi szabályozás Magyarországon. A céges felelősségi kérdései, A státuszváltozás szabályai. A szervezetek megszűnése (végelszámolás, felszámolás) valamint a csődeljárást és a végrehajtási jogérvényesítés. A környezeti jog, környezetvédelmi jogelvek, intézményrendszer. Szabályozó eszközök bemutatása, A környezeti elemekre vonatkozó szabályok (föld, víz, levegő és élővilág, illetve épített környezet). A nemzetközi környezeti jogi intézményekkel, egyezményekkel. Nemzetközi szabályozási eszközök. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Pénzügyek II. Pénzügyi piacok földrajza (Kötelező)

Pénzügyi közvetítő intézmények – kereskedelmi és szakosodott bankok, takarékpénztárak, tőzsdék, brókercégek, biztosító intézetek, befektetési és nyugdíjalapok – működésének általános szakmai ismerete. A különböző pénzügyi termékek és szolgáltatások, innovációk átfogó ismerete. A különböző gazdasági kockázatok pénzügyi kezelésének módjai. A globális pénzügyi központok és tőkeáramlások általános ismerete. A kifinomult vállalati pénzügyi stratégia tervezésének képessége. Az operatív pénzügyi tervezés és ügyletek lebonyolításának képessége. A különböző vállalati és piaci pénzügyi adatok elemzésének képessége. Innovativitás a megfelelő pénzügyi szolgáltatások tervezésében és az igények szerinti testre szabásában. Megfelelő kockázat kezelés és vállalás, hogy mindig a megbízó, a vállalat igényeihez, kockázatvállaló képességéhez igazodjon a termék kínálat. A végzett hallgató autonóm módon legyen képes összeállítani a megfelelő pénzügyi csomagot. A végzett hallgatók a munkájuk során felelősséget képesek vállalni az általuk kidolgozott, lebonyolított pénzügyi termékek megfelelő szintű kockázatait. Az árupénzektől a virtuális pénzekig. A klasszikus kereskedelmi bank működése és szabályozása. A pénzügyi innovációk és a termékek egyénre szabása. A helyi bankoktól az univerzális pénzügyi szolgáltatókig. Eltérő kockázatú banki tevékenységek. Ingatlanhitelezés és az ingatlan piacok. Az USA és Magyarország jelzáloghitel piaca 2008-ban. Gépjármű hitelezés és a lízing. A hazai személygépkocsi piac buktatói. Külkereskedelmi ügyletek finanszírozása. Exporthitelezés, futures ügyletek, factoring. A vállalati és országkockázati tényezők értékelése. Az opciós ügyletek. Az élet és vagyon biztosítások. A biztosítások fejlődésének hatása a légi személyszállítás fejlődésére. Az értékpapírok, piacok, tőzsdék. A Wall Street. A származtatott vagy derivatív termékek. A kockázatok terítése vagy elrejtése. A portfólió elmélet kritikája. A termékek kockázatától a rendszer szintű kockázatokig. A 2008-as pénzügyi válság rendszer szintű okai. Az európai Gazdasági és Monetáris Unió pénzügyi szabályozásának alapjai. London szerepe a nemzetközi pénzügyi piacokon. Dubai és a Közel-Kelet. Az iszlám országok bankjainak és pénzügyi piacainak sajátosságai. Hong Kong, Szingapúr és Kína pénzügyi rendszerei. Szabályozás, innovativitás, tudásalapú gazdaság. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Konnektográfia II. Hálózatgazdaságtan (Kötelező)

A földrajz új típusú, „hálózati” szemlélete. A szakirodalomban megjelenő globális elemzések értelmezése, abban a magyar lehetőségek felismerése. A problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítása, döntések meghozatala, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. A kurzus során megszerzett ismeretek és készségek birtokában a hallgató a későbbiekben szervezet-politikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken önállóan képes releváns problémamegoldási, világgazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat ellátni. A tantárgy a magyar felsőoktatásban újonnan bevezetett „konnectográfia” (a hálózatok és kapcsolatok gazdaságföldrajza) elnevezésű stúdium második része, ahol az előző félévben elsajátított térinformatikai módszertani alapokra építkezve bepillantást nyújt a hallgatóknak az átalakuló világgazdaság képéről, különös tekintettel a környezet helyzetére. Kulcskifejezések: helyzet – középpont, centrum, periféria, szomszédság. Távolság és irány – távolságfüggés, időtávolság, költségtávolság. Alakzat, alak, dimenzió. Mozgások – migráció, diffúzió, innovációs lánc, terjedési típusok. Térkapcsolatok – gravitációs és potenciálmódell. A regionális mikroökonómia alapfogalmai A mikro-szervezetenkénti alapegységek, állami intézmények, telephely, lakóhely. Távolság és tér. Földrajzi, idő, gazdasági. Térpályák, térkapcsolatok, vonzáskapcsolatok, térelemek. Infrastruktúra, externáliák Az infrastruktúra fogalma, az infrastruktúra elemeinek összehasonlítása, térbeliség, hálózatok, pontszerűség, közgazdasági jellemzők, Az infrastruktúra a monocentrikus és a policentrikus gazdaságokban. A közlekedési csomópontok hatása a piaci potenciál függvényre. A fentiek ábrázolásának új kartográfiai módszere az „asszociatív” geográfia, a „geofúzió” és a hadtudományokból adaptált „rádiusz” földrajz. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Településszociológia (Kötelező)

A városi térben lejátszódó folyamatok megnyilvánulásai és törvényszerűségei. A települési infrastruktúra szerkezete, működése. A városi társadalmi kapcsolatok és hálózatok szerkezete, fejlődése és törvényszerűségei. A város- és faluszociológia kialakulása. A településszociológia fő kutatási problémái. A városok eredete és növekedése. Az urbanizáció és a városfejlődés szakaszai. Városok szerkezet és területhasználata. Új városok. A lakosság mobilitása és lakóhelyválasztás. Lakásproblémák és lakáspolitikák. Városi kiskereskedelem, közszolgáltatások és közlekedés. A városi növekedés változó központja. A globalizáció és a város helye. A városi hagyomány a szociológiában. A városi élet ökológiája. Az urbanizmus, mint életforma. A város képe a városi hagyományban. Kultúra. A városi hagyomány értékelése a szociológiában. A városi hagyomány frissítése. Város és közösség. A társadalmi terek és a társadalmi kapcsolatok megkülönböztetése. Közösségi hálózatok. Etnikai és kisebbségi csoportok. Urbanizáció és társadalmi egyenlőtlenségek. Szegénység és nélkülözés a városokban. Országos és helyi válaszok a városgazdasági változásokra. A lakossági differenciálódása. Helyi közösségek a városban. A városok élhetősége. A településfejlesztés társadalmi konfliktusai. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Konnektográfia III. Metaverzum (Kötelező)

Az immerzív technológiák (VR, AR, XR) jelenléte a társadalom és a gazdaság különböző alrendszeiben. Az immerzív technológiákkal kapcsolatos alapfogalmak, technikai és pénzügyi, gazdasági alapismeretek. A fejlesztések eddigi főbb eredményeit és a legújabb irányok. Jogi, etikai vonatkozások. A hadipari és szórakoztatóipari (videójátékok) fejlesztések. A gépipari gyártás. A kreatív ipar. A marketing- és kereskedelem, a szolgáltatóipar. Az egészségügy. Az oktatás, képzés. Az immerzív technológiákkal kapcsolatos technikai alapismeretek. A hallgatók kipróbálhatják a technológiákhoz kapcsolódó legmodernebb hardver eszközöket. A hallgatók megismerkednek az alkalmazásokkal. Jelenleg futó fejlesztések, gyakorlati kihívások. A fejlesztések technikai és humán erőforrás igényei. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Területi és település tervezés, fejlesztés (Kötelező)

A település- és területfejlesztés működésének sajátosságai. A területfejlesztési gyakorlatban használt informatikai és programozási eszközök, módszerek, jogi szabályozások. A területfejlesztési szakterület tevékenység-rendszerének tervezési, megvalósítási, végrehajtási módszerei, szabályai, a települési- és területfejlesztés jogszabályi környezetét. A területfejlesztés sajátos kutatási módszerei, absztrakciós technikái. Képes a területfejlesztés tevékenységrendszerének meghatározására, megtervezésére, megszervezésére, a meghatározott vezetői tevékenységek végrehajtásához szükséges feltételek biztosítására, a megvalósítás folyamatos szakmai irányítására és ellenőrzésére. Képes a térgazdaság ismeretrendszerét alkotó elképzelések különböző területeinek részletes analizésére, az átfogó és speciális összefüggések feltárására. Ismeri és vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek a térgazdaság sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják. Nyitott és fogékony a korszerű és innovatív eljárások megismerésére és gyakorlati alkalmazására, a térgazdaság paradigmaváltozásaira. Elkötelezett a környezetvédelem és a fenntarthatóság iránt. Fogékony a hatékony megoldást jelentő vidékfejlesztési módszerek és eszközök alkalmazására. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Önkormányzati menedzsment (Kötelező)

Az önkormányzatok működésének fontosabb összefüggései, elméletei és az ezeket felépítő fogalmi rendszerek. Az önkormányzati működés sajátosságai, az önkormányzati gyakorlatban használt informatikai és programozási eszközöket. A helyi közösségfejlesztés társadalmi szükségessége. Az önkormányzatokhoz kapcsolódó hazai és nemzetközi gazdaságpolitikai, valamint társadalmi eseményekkel kapcsolatos összefüggések. Az önkormányzati feladatellátás tevékenységrendszerének meghatározása, megtervezése, megszervezése, a meghatározott vezetői tevékenységek végrehajtásához szükséges feltételek biztosítása, a megvalósítás folyamatos szakmai irányítása és ellenőrzése. A korszerű és innovatív eljárások megismerése és gyakorlati alkalmazása, az önkormányzati működés paradigmaváltozásai. A helyi környezetvédelem és a fenntartható településfejlesztés. A helyi közszolgáltatások tervezése, irányítása. A helyi önkormányzatok gazdálkodása. Bevételek, Feladatok. Kiadások. A helyi infrastruktúra. Autók, környezetszennyezés és balesetek. Tömegközlekedés. Földhasználat. A helyi ingatlanvagyon és hasznosítása. Szabályozás. Víz, csatorna, tűz és szemét. Oktatás. Piaci verseny a városi térben. Lakhatás és szegénység. Hajléktalanság. Városi gazdaságfejlesztés. Helyi vállalkozásfejlesztés. Környezetvédelem. Településrendezés. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Szakszeminárium I-II. (Kötelező)

Az regionális és környezeti gazdaságtani közgazdász mesterképzéseink speciális része a Projektfeladat, a diplomamunka elkészítése. A projektfeladatok részben a hallgatói szakosodásnak, az egyéni érdeklődés irányában történő további szakmai elmélyülésnek a terepei, két irányban is: gyakorlati és elméleti irányokban. Időrendjüket tekintve a projektfeladatok a harmadik félévben jelennek meg a hallgatók mintatanterveiben. Az elméleti, azaz kutatási háttérű, illetve esszé jellegű változatoknál, valamint a gyakorlati jellegű változatoknál is az előző félévig lezárt, szakhöz szűkebben kötődő tantárgyak szerint meghirdetett témák közül választanak a hallgatók, de az utóbbiakhoz valamilyen konkrét nemzetközi gazdálkodással, illetve gazdasággal kapcsolatos probléma adatait tartalmazó mellékletek is tartoznak. A projektfeladatokban az addig tanult tantárgyakhoz rendelt témakörök valamelyikének választásával egy a szak irányultságához kapcsolódó konkrét problémát kell feldolgozni úgy, hogy a dolgozat végén kellő megalapozottságú megoldási javaslattal állhasson elő a hallgató. A projektfeladat elkészítése során az addig tanult témakörökkel kapcsolatos szakmai alapokra reflektálni kell. A projektfeladatokot kötött logikai menettel és adott formai keretek között kell elkészíteni. A Projektfeladat tantárgy lényegében a Szakdolgozat felvezető tantárgya, amely ebben a formában lehetővé teszi, hogy a hallgató az önálló munkavégzés, a rendszeres konzultációk, valamint a félévközi és év végi szóbeli beszámolók során csiszolja módszertani felkészültségét és egyben kommunikációs képességeit is fejlessze.

Helymarketing II. TDM – Turisztikai Desztináció Menedzsment és marketing (1. Specializáció)

A marketing, a turizmusmarketing, a desztináció menedzsment fogalmai, elméletei és összefüggései. A globális turizmus térbeli és ágazati trendjei a desztinációk, a vendéglátás és a szállásadás oldaláról. A helyi kínálat, a helyi márka megszervezésének és értékesítésének feladatai. A terület és a település fejlesztés összefüggései. Turisztikai Desztináció Menedzsment. Fenntarthatóság, ami jelentheti a turisztikai szolgáltatások ökológiai lábnyomának csökkentését vagy a megváltozó klimatikus viszonyokhoz igazodóan a turisztikai kínálat újra szervezését. Megközelíthetőség. Attrakciók. Állandó attrakciók a múzeumok, a városkép, természeti örökség, az UNESCO Világörökségi helyszínek. Ideiglenes attrakciók a fesztiválok, a Mega Events. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

Helymarketing III. Országimázs, ország márka (1. Specializáció)

Az országimázs és az országmárka modellek, azok menedzsmentje és gazdasági jelentősége. Az országok közötti verseny. Az országimázs, valamint országmárka-építés napjainkban. Az egyes országok pozitív megjelenésének gazdasági, turisztikai következményei. Az országmárkázás tényezői és módszerei. Egy ország megfelelő pozicionálásának és kommunikációjának megtervezése. A márkázási koncepciók alkalmazása különböző földrajzi egységek tekintetében. A helymárkázással és újra pozicionálással kapcsolatos új koncepciók. Imázsépítés és –rekonstrukció összevetése. Az egyedi arculat/identitás fontosságának és a márkázási elemek használatának összevetése. Az érzelmi elemek szerepe a fogyasztók relációjában. A kollaboratív desztinációmárkázás vizsgálata, a desztinációk különböző karakterisztikái és iparági szerkezetei függvényében. A helymárkázás érintettjeivel kapcsolatos vizsgálatok. A sikeresség vizsgálata a helymárkázási gyakorlatok tükrében. A kultúra és a márkázás közötti összefüggések feltárása. A helymárkában fellelhető, egymás melletti imázsok értékelése. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Helymarketing IV. Településmarketing kutatómódszertan (1. Specializáció)

A régió- és településmarketing (RTM) ötvözi a közigazgatás, az üzlet és a civil szféra egyes területeit. A megfelelő kialakításához sok esetben mély és tervezett elemző munka szükséges, mely segíti a döntéshozatal előkészítését, valamint a menedzsment döntések átgondolt meghozatalát. A kurzus célja a településmarketinghez köthető kutatómódszertan elsajátítása. A területidentitás elemei (design, kultúra, kommunikáció). Célpiacon/csoportok: vendégek, üzletemberek, külsős befektetők, turisták, helyi lakosok, munkavállalók, helyi befektetők, közigazgatás, külpiacon, hazai és nemzetközi piacok, a kormányzati és civil jellegű nonprofit szerveződések. Társadalom, környezet, kommunikáció. Kvantitatív és kvalitatív kérdések. A hallgató releváns és átfogó gyakorlati ismeretekkel rendelkezik a településimázs és településmárka, valamint az országimázs és országmárka modellekről azok stratégiáiról és alkalmazott módszereiről. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

Gazdaságfejlesztés I. Városgazdaságtan (1. Specializáció)

Elméleti alapok a térségek gazdaságfejlesztéséhez szükséges legfontosabb tényezőiről, valamint a területfejlesztés alapelveiről. Az adott térség gazdasági lehetőségeinek feltárása, fejlesztési lehetőségek prioritizálása. Közösségi tervezés. A térségek fejlesztési lehetőségeinek és a fejlesztésekben érdekelt szereplők helyes azonosítása. Adott városi térség fejlesztéséhez kapcsolódó stratégiai jellegű erősségek, gyengeségek. A lehetőségek és veszélyes felismerése, azonosítása. A városfejlesztés érintettjei: városi önkormányzat. A lakosság, vállalkozások. A központi kormányzat, politikai pártok, civil szervezetek, egyházak stb. A város fejlesztésében szerepet játszó tényezők. A koncepciók, mint keretrendszer. Európai stratégiák. A nemzeti, regionális stratégiák. A különböző területi szintű fejlesztési tervek. Ágazati tervek. A városfejlesztés és annak finanszírozása összefüggései, kormányzati, önkormányzati, hazai és európai pályázati források. A térségfejlesztés gazdasági eszközeinek átfogó ismerete, különös tekintettel a településmarketing területére. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Településmenedzsment gyakorlat (1. Specializáció)

A településirányítási folyamatok tervezése és irányítása. A város kormányzási küldetése és természete. A városirányítás intézménye és küldetése. A városi közszolgáltatások finanszírozási rendszere. Költségvetés tervezés. Feladatfinanszírozás. Bevételek. Új ötletek a városi és vidéki kormányzás javítására. A városirányítás intézményi változásai. Az önkormányzat létrehozása és fejlődése. A városirányítás intézményi struktúrája. Az elsődleges városi szintű kormányzás intézményi változásai. A városi kormányzás szereplőinek kategóriái. Holisztikus kormányzás: magyarázó keret. A városvezetés elmélete evolúciója. A városi kormányzás típusai. Integrált kormányzás: új elmélet. Az integrált kormányzás eredményei és kockázatai. Az együttműködésen alapuló kormányzás intézményi követelményei. Elkülönített vagy integrált kormányzás. A város-vidék kapcsolat elméleti dimenziói. Város-vármegye kapcsolat. A városközi kormányzás intézményi fejlesztése. A városi önkormányzatok szervezeti rendszerei. Ágazatokon átívelő kormányzási reform a nagyvárosi területeken. A városi tárcaközi koordináció intézményi fejlesztése. A tárcaközi kormányzás új irányzata a városokban. Városi közösségi szolgálat és közterület-építés. A közösségi szolgálat fogalma és típusai. A városi közösségi szolgálat reformja. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

Konnektográfia IV. Új földrajzi irányzatok (2. Specializáció)

A tantárgy a gazdaságföldrajz új módszertani irányait foglalja össze a fenntarthatóság és a környezettudomány aspektusából. A gazdaságföldrajz 21. századi, új kutatási módszerei, amelyekkel a globális, hálózatokon és azok csomópontjaiban működő világ gazdaság törvényszerűségei definiálhatók. A rádiusz és a talentumföldrajz. A globális folyamatok geökonómiai mozgatórugói, a geofúzió, a GIS szintézis, valamint az asszociatív földrajz. A földrajz újra felfedezése a 21. században. A Geofúzió módszere és jelentősége. Az interakciók sűrűsödése a térben. A földrajz adottságok szerepe a tranzakciók gyakoriságában – városok, kikötők. Az asszociatív földrajz jelentősége és lényege. A technikai fejlődés szerepe az interakciók mennyiségének, valószínűségének, távolságának változásában. Gazdasági potenciál, interakciók, gazdasági rádiusz, rádiusz földrajz. Az internet, a tudás, az innovációk, A kreatív gazdaság, a média és a sport rádiuszföldrajza (Hollywood, Bollywood, Nollywood, Olimpia, futball, Bajnokok Ligája). Talentumföldrajz. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Szolgáltatások hálózata és földrajza (2. Specializáció)

Az árutermelő gazdaságtól a modern termékekig és szolgáltatásokig és a posztmodern életérzésig. A modern gazdaság és az üzleti szolgáltatások. A modern gazdaság működésének néhány mikroökonómiai alapjai: tökéletes informáltság, a szellemi tulajdon védelme stb. A fejlett üzleti szolgáltatások. Pénzügyi szolgáltatók és a pénzügyi piacok. A tökéletes informáltság biztosítói a könyvelők és könyvvizsgálók. A jogi szolgáltatások, a nemzetközi ügyvédi irodák. A jogi arbitrázs. Off-shore területek. Üzleti tanácsadások. Franchise rendszerek. Szabadalmak. Szoftveripar. Klaszterek. A nemzetközi felsőoktatás piaca. Az angolszász országok. Rangsorok, finanszírozás, tanrendek. Az Egységes Európai Felsőoktatási Tér. Filmklaszterek Hollywoodtól Nollywoodig. A szórakoztatástól a nemzeti filmművészetekig. Egészségbiztosítási modellek és azok megjelenítése. Konferencia és egészségturizmus és szolgáltatóik. Szálloda láncok és légitársaságok. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

SDG I. A jólét és a fenntarthatóság vagyoni szemlélete (2. Specializáció)

A társadalmi-gazdasági rendszer és a környezet, a bioszféra kapcsolatának leírására szolgáló modern környezetgazdaságtan koncepciója és elmélete. A fenntarthatóság és a generációk szükségleteinek kielégíthetősége koncepciójának értelmezése. A modern környezetgazdaságtani gondolkodás és a gazdasági növekedés és a fenntarthatóság közötti összefüggések. A vagyon fogalma és összetevői. Gazdasági vagyon. Materiális, immateriális javak. Társadalmi tőke összetevői és értelmezése. Természeti erőforrások, természeti tőke. Megújuló és nem megújuló erőforrások. Környezeti erőforrások típusai. Környezeti erőforrások értékelésének módszerei. A fenntarthatóság koncepciói. A fenntarthatóság elméletei alapjai és korlátai. A fenntarthatóság vagyoni szemlélete. Nemzetközi adatbázisok. Világbank, OECD, EEA. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Közlekedéstervezés és logisztika (2. Specializáció)

- A közlekedéstervezési és logisztikai folyamatok, azok lebonyolításának módjai, technikai lehetőségei. A közlekedéstervezési és logisztikai folyamatok számítási, modellezési elvei és módszereke. Közlekedéstervezés. Áramlások és térszerveződés. Társadalmi munkamegosztás és térszerveződés. Az útvonaltervezés közgazdasági alapjai. Pareto-optimum a költségek és a környezeti hatások közötti térben. Pareto-optimum a különböző hálózatok között. Az infrastruktúra, mint közjószág. Az állam szerepe a közlekedéstervezésben: finanszírozás. árszabályozás. Közúti, vasúti, Vízi közlekedés. A légi közlekedés tervezésének sajátosságai. A közlekedési hálózatok fenntartásának modelljei. A fejlesztések finanszírozási modelljei. Minőség a tömegközlekedésben. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján.

Internet gazdaságtana és földrajza (2. Specializáció)

Az internet működésének földrajzi dimenzió, gazdasági alapjait és gazdasági, valamint társadalmi következményei, hatásai. Az internet következtében átalakuló piaci viszonyok: új termékek, új szolgáltatások, új vállalatok, új munkakörök, új értékláncok és megváltozó piaci verseny. Az internetszabályozás kritikus pontjai, az on-line üzleti és közszolgáltatások működésének rendje. Ipari forradalmak múlt, jelen és jövő. A gazdasági stagnálástól a gazdasági növekedésig. Malthusi dinamika és a növekedés előtti korszak. Az ipari forradalom: az első. A technológiai forradalom: a második. A digitális forradalom: a harmadik. A negyedik ipari forradalom. Eszközök, célok és érték. Az értékhierarchia. Az ipari forradalmak magasabb rendű értékei. A negyedik ipari forradalom technológiái. Internet: hiperverseny, hipernövekedés és a harc a figyelemért a globális piacokon. Kommunikáció és platformok a gyorsan fejlődő internetes korszakban. Az internet, mint adatátviteli technológia. Az internet: társadalmi-gazdasági platformok interakció globális szinten. Korlátok az információk tengerében. Zavarok és új koordináció a globális piacok megjelenése során. Az okostelefon és a hordozható technológia. Az oktatás átalakulása. Szórakoztató alkalmazások. Szöveg és hang: az olvasástól és a gépeléstől a hallgatásig és a beszédig. Versengő platformok, széttagoltság és a piacterek. Mesterséges intelligencia: radikális automatizálás és az emberi képességek bővítése. A robot jövője: emberi munka a mesterséges intelligencia korában. A mesterséges intelligencia. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Gazdaság és társadalom földrajz (Kötelezően választható)

Az emberföldrajz meghatározása. Fogalmak: tér, hely és régió, interakció, kommunikáció és mozgás. Földrajzi eszközök. Emberek és helyek. Népség- és egészségföldrajz. A népség földrajzi megoszlása és dinamikája. Termékenység. Halálozás. Természetes növekedés és fogyás. Kormányzati népesedéspolitikák. Egy népség összetétele. A népségnövekedés története és magyarázata, a demográfiai átmenet. Migráció. Egészségföldrajz. Egyetlen fejlődés és globális egyenlőtlenségek. A globális egyenlőtlenségek azonosítása, magyarázata és jelentőségének értelmezése. Természeti katasztrófák és betegségek, járványok. A gazdasági növekedés kilátásai. Egyenlőségre, méltányosságra és társadalmi igazságosságra való törekvés. Kultúra- és tájföldrajz. Kulturális régiók. Kulturális változók: nyelv és vallás. Az identitás és a különbség földrajza. A kulturális fordulat. Etnikai hovatartozás. Identitások és tájak. Városi világ. Urbanizálódó világ. A városok eredete, növekedése, elhelyezkedése. Városi rendszerek és hierarchiák. Globális városok. A város társadalomföldrajza. Lakás és környezete. Külvárosok és terjeszkedés. Egyenlőtlenség és szegénység. A városok, mint termelési és fogyasztási központok. Közlekedés és kommunikáció. A város tervezése. A fejlődő világ városai. A világ élelmiszerellátása. Az élelmiszertermelés földrajza. Távolság, földérték és földhasználat. Növények és állatok házasítása. A világ mezőgazdasági tájainak fejlődése. A világ mezőgazdasága ma: típusok és régiók. Globális mezőgazdasági termelés szerkezetátalakulása. Élelmiszertermelés, élelmiszer-fogyasztás és identitás. Az energia, az ipar és a szolgáltatások földrajza. Gazdasági aktivitás. Az ipari elhelyezkedés problémái. Az ipari forradalom. Fosszilis tüzelőanyag-energiaforrások. A világ ipari földrajza. Globalizáció és ipari földrajzok. Egyetlen fejlődés a fejlettebb országokban A globalizáció földrajza, bemutatása, értelmezése, fogalomalkotása és mérése. A földrajz, mint tudományág a távolságban. Távolság leküzdése: Közlekedés, Kereskedelem, transznacionális vállalatok (TNC-k), Információ továbbítása. A globális gazdasági rendszer. Kulturális és politikai globalizáció. Globalizáció: jó vagy rossz? Az ember és a környezet. Globális perspektíva. Emberi hatások a növényzetre, az élővilágra, a földre, talajra, levegőre, vízre, az éghajlatra. Fenntarthatóság és fenntartható fejlődés. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Regionális Földrajz I. Európa földrajza (Kötelezően választható)

Európa természetföldrajza, természeti erőforrásai. Európa politikai földrajza. A nemzetállamok kialakulásának szakaszai, az országok, mint földrajzi régiók. Európai országok a világgazdaságban. Gazdasági integráció a kontinensünkön, az integrálódás földrajzi vetületei. Az európai hálózatok, a közlekedés, a tőkepiacok. Munkaerőpiac, a demográfia, a nemzetközi munkaerő áramlás és a migráció. Az urbanizáció trendjei, a városhálózatok, növekedési pólusok. A városok nemzetközi hierarchiája. Környezetszennyezés-környezetvédelem. Nemzetközi környezetvédelmi egyezmények. Megosztottság és újra egyesítés földrajzi vetületei. Németország gazdasági szerkezete. Az alpesi és a kaukázusi magashegységi régiók összehasonlítása. Nyugat-Európa gazdasága és kapui. A gazdasági térszerkezet változások. A mediterrán országok. Skandináv országok és a Balti államok. A közép-európai országok és a V4-ek. A Balkán. Kelet-európai országok és az orosz gazdasági szerkezet. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Környezet és természet védelem (Kötelezően választható)

A környezettel, környezetvédelemmel és a természetvédelemmel kapcsolatos fogalmak. A környezet- és természetvédelem jelentősége. 1879. évi erdőtörvény. A környezet elemeit veszélyeztető hatások. A föld, a víz, a levegő, az természetes és az épített környezet védelme. A veszélyes hulladékok. Környezeti kárelhárítás és kármentesítés. A hulladékgyűjtés. A hulladékgyűjtésről szóló 2000. évi XLIII. törvény. A hulladék. Melléktermék, másodlagos nyersanyag, hulladékhasznosítás. A szelektív hulladékgyűjtés. Háztartási szilárd hulladék. Körforgásos gazdaság alapjai. Veszélyes hulladékok kezelése. A természeti értékek és természeti területek általános védelme. Földtani alakulatok és képződmények, a vízkészletek. Ritka és tudományos értékű növények, növénytársulások, parkok, facsoportok. Ritka vagy kipusztulással fenyegetett vadon élő, illetve kiveszőben lévő háziasított állatfajok, jellegzetes tájképi megjelenésű tájak, Régészeti lelőhelyek természeti környezete, történelmi és kultúrtörténelmi emlékhelyek és azok természeti környezete, műemlékek természeti környezete, eltűnőben lévő életformák és gazdálkodási módok fenntartására szolgáló területek, génkészlet megőrzésére szolgáló területek. A természeti értékek és természeti területek kiemelt védelme. Nemzeti park, természetvédelmi terület, Natura 2000, ökológiai folyosók. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Fenntartható település fejlesztés (Kötelezően választható)

- A városi termelési rendszerek működése és életciklusai. A városi terek használatának életciklusai, kereslete, kínálata, a különböző városi érdekcsoportok és a tulajdonviszonyok. A városfejlesztés és a városi fejlődés különböző irányai, elméletei és gyakorlata, a sokváltozós környezetben alkalmazandó multifunkcionális, sok célt követő tervezési módszerek alapjai. Integrált megközelítés az Európa 2020-ban. Városi és peremterületek a helyi gazdaságfejlesztési stratégiákban. A fenntartható városfejlesztés integrált megközelítése. Nagyváros: problémák és kihívások. Városrehabilitáció. Közösségi részvétel és PPP. Városi/vidéki ellentétek. A városi és vidék felújítások szerepe regionális és környezeti kontextusban. Örökség és identitás. Gazdasági és környezeti fejlesztés. A fenntartható település fejlesztés 5 szakasza. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Környezettani tanulmányok II. Környezetvédelmi politika (Kötelezően választható)

A környezetpolitika eszközrendszere. A jövedelmi differenciálódás, népesség változás és a Föld eltartóképessége. A klímaváltozás, a nitrogén és a foszfor körforgása, a biodiverzitás csökkenése, az ózonréteg károsodása, az ultrapor ülepedése, az óceánok savasodása, a mezőgazdasági földhasználat, az édesvíz használata, kémiai anyagok okozta szennyezés. A globális problémák és azok hatásai a gazdasági-társadalmi-ökológiai rendszerekre. Komplex környezeti problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítása, megtervezése. Az Európai Unió környezetvédelmi politikájának intézményrendszere. Az intézmények és a környezetvédelmi politika működése. A környezetvédelemben szerepet játszó közösségi támogatások. A DG Enviro, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség, a működésüket meghatározó jogszabályok. A programozás és a programfinanszírozás gyakorlata. A magyarországi környezet állapota. A környezetvédelmi politika hazai intézményrendszere és céljai. A klímaváltozás. A klímaváltozás elleni politika. A klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás politikája. A karbon semleges politika. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Regionális politika és gazdaságtan III. Modernizáció és válságkezelés (Kötelezően választható)

- A modernizáció és a globalizáció fogalmai, értelmezései és összefüggései. Az összehasonlító gazdaságtan elméletei és kategóriái. A mainstream közgazdaságtan és a német, francia, kelet-ázsiai gazdasági elméletek. Az egyes országok fejlődési pályájának sajátosságai és jellemzői. Az egyes országok modernizációs stratégiái, azok elméleti alapjai és gyakorlati kihívásai. A világgazdasági centrum és a felzárkózó perifériák közgazdasági elméletei. Az angol és a német közgazdaságtan közötti különbségek. A globalizáció és az egyes fejlődési pályák különböző szakaszai a világgazdaság különböző régióiban. A természeti erőforrások felhasználása és elosztása kulturális és gazdasági sajátosságaival a keresztény, az iszlám és a buddhista kultúrák körében. A beruházások, a piac és a jogrendszer szerepe a modernizációban. Az oktatás és az innováció szerepe a modernizációban. Németország. Japán. Kína. OPEC országok. Dél-Európa. Nagy-Britannia. USA. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Gazdaságfejlesztés II. Vidékfejlesztés (Kötelezően választható)

A mezőgazdaság és a vidéki gazdálkodás legfontosabb regionális összefüggéseinek elméleti és gyakorlati alapjai, és a térgazdaságtan legfontosabb makro- és mikrogazdaságtani törvényszerűségei. Az alapvető regionális és település-, valamint környezeti gazdaságtani, geográfiai és szociológiai összefüggések, a regionális és környezeti tudományok kutatásában használt matematikai és statisztikai és térinformatikai módszerek és azok korlátai. A regionális és vidékfejlesztési politikáknak és a környezet eltartóképességének viszonya. A fejlesztések ökológiai és társadalmi lehetőségeinek és determinációinak a kapcsolata. A gazdasági növekedésnek, a népességszaporulásnak és a népesség jövedelmi differenciálódásának a Föld eltartóképességére gyakorolt hatásai. A gazdasági tér különböző típusai, a körzetek lehatárolási lehetőségei és típusai, a regionális növekedési elméletek és a térségfejlesztési teóriák. A piacterületek térbeliségének kérdései. A területi ár és keresleti kérdések, a területi monopóliumok problémái. A mikrogazdasági döntésemelvények telephelyválasztással kapcsolatos problémái és a térbeli hálózatok térgazdasági kérdései. A vidék és vidékfejlesztés fogalmi megközelítése, a vidékkel való törődés kibontakozása. A vidék Európában, vidékfejlesztés az amerikai kontinensen. Közös Agrárpolitika kialakulása, jellemzői, reformok. Vidékfejlesztési politika. A vidékfejlesztési politika alapvető kérdései. Vidékfejlesztési támogatások 2020-2027 között. A globális környezeti-gazdasági-települési és társadalmi folyamatok és a vidék viszonya. A vidékfejlesztés stratégiai kérdései Magyarországon (a vidéki térségek helyzete). Új lehetőségek a vidékfejlesztésben. Agrármarketing. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Értékalapú identitásmenedzsment (Kötelezően választható)

A nemzeti identitás főbb alkotóelemei, a helyi identitás és a kreativitás összefüggései, az értékfeltárás és -megőrzés államigazgatási és önkormányzati szervezeti keretei és eszközrendszere. A helyi és nemzeti értékeket integrálása a település-, régió- és országmarketing folyamatába. A helyhez kötődő értékek és ezek kreatív módon történő beépítése és megőrzése az üzleti-gazdasági vállalkozások keretébe. A településarculati kézikönyv használata és a benne való megjelenés módjai. A nemzeti értékek megvédése és fenntartása. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

SDG II. Környezet statisztikai számvitel (Kötelezően választható)

A fenntarthatóság keretrendszere. A gazdaságirányítás és a környezeti statisztika kapcsolata. A statisztikai adatok értelmezése, az angol nyelvű szakszöveg értelmezése és alkalmazása, valamint nemzetközi szervezet (ENSZ) honlapjáról történő információszerezés. Az empiria és a multidiszciplinaritás gyakorlati alkalmazása fontossága. Az információk adatokon nyugvó autonóm értelmezése, annak valóságtartalma megítélése, a felelős gondolkodás eszközeinek alkalmazása. A környezeti statisztika jelentősége és alkalmazása. Az ENSZ által kidolgozott környezeti számvitel fogalma. A nemzeti statisztikai rendszerek. Európai Környezetvédelmi Ügynökség. A környezeti vagyon részeként bemutatásra kerül az ökoszisztémák osztályozása, Az ökoszisztéma számlák statisztikai rendszere. A környezeti számvitel. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Geopolitika (Kötelezően választható)

Isméri a világgazdaság és a világpolitika működésének alapjait, kiemelten a nagyhatalmi geopolitikai/goökonómiai stratégiák jelentőségét és ezek hatását a globális, a megaregionális térségi szintekre és a nemzetállami folyamatokra, továbbá érti a geopolitika alapfogalmait és képes értelmezni ezek hatását a világ gazdasági és politikai rendszerére. Képes értelmezni a nagyhatalmi geopolitikai stratégiákat, képes elemezni a „hard power, a „soft power” és a gazdasági úton történő hatalomgyakorlás legfontosabb elemeit, továbbá fel tudja mérni azt, hogy mindezek milyen hatással vannak az alacsony és közepes jövedelmű országokra, s ezeknek az országoknak milyen lehetőségei vannak arra, hogy éljenek a nagyhatalmi stratégiák pozitív lehetőségeivel és ki tudják kerülni (vagy legalábbis csökkenteni tudják) e stratégiák negatív hatásait. Szakszerűen tudja értelmezni a világgazdasági és világpolitikai folyamatok lokális hatásait, adott világgazdasági és világpolitikai helyzet jelentőségét, majd a későbbiekben aktív munkavállalási éveit során és felelős értelmiségiként is képes lesz arra, hogy reálisan értelmezze az aktuális világgazdasági és világpolitikai híreket. A politikai tér fogalma. A globális világgazdaság legfontosabb geopolitikai konzekvenciái. Az amerikai geopolitika, az 1990-es évektől kezdődő különböző elnöki doktrínák és ezek meghatározó szerepe a világpolitika alakulására. A transzatlanti kapcsolatok geopolitikai fontossága és ennek átértékelődő szerepe. A 2000-es évektől kezdődő jelenlegi orosz geopolitika. Az „eurázsiaság” eszmerendszerének változása és az új eurázsiai erőter formálódása. A közép- és kelet-európai régió átalakuló szerepe. A 21. század a formálódó többpólusú világban. **Számonkérés:** írásbeli és szóbeli vizsga + félévközi munka.

Vezetői készségfejlesztés immerzív környezetben (Kötelezően választható)

A hallgató megismeri a vezetői készségeket, azok fejlesztési módszereit, az immerzív technológiák (Metaverzum) lényegét. A hallgató képes lesz a vezetői készségeinek fejlesztésére. Az immerzív technológiák (kiterjesztett valóság, virtuális valóság) alkalmazására. Nyitott és fogékony a korszerű és innovatív eljárások megismerésére és gyakorlati alkalmazására, a szervezeti magatartás és a vezetés terén. Szakmai, vezetői döntéseiért felelősséget vállal. Önállósággal rendelkezik átfogó szervezetrányítási kérdések kidolgozásában. A vezetői készségeinek fejlesztése. Csapatépítés. Vezetői kommunikáció. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

Projekt Menedzsment (Kötelezően választható)

A feladatok projekt szemléletű strukturálására, a folyamatok és al-folyamatok egységes értelmezése, viszonyrendszerük értékelése. A pályázati projektek lényege, tervezésük, nyomkövetésük és elszámolásuk módszertana. A projekt menedzsment, mint nélkülözhetetlen vezetői kompetenciát ismeri meg. A projektmenedzsment alapjai. A módszertan és a legfontosabb funkciók megismerése a tervezés, végrehajtás és monitoring folyamatainak keresztül. Projekt típusok. Projekt folyamatokra bontása, erőforrások allokálása, ütemterv, költségterv, monitoring terv készítése. Projektek finanszírozása pályázati rendszerben. A pályázatok elemeinek, a nyomkövetés, teljesítés és elszámolások rendszerének megismerése. Projektmenedzsment folyamatok. Kezdeményezés. Tervezés. Végrehajtás. Követés és felügyelet. Zárás. A tradicionális hármasság: Idő, Költség, Hatókör. Minőség. A projektvezető. Projektmenedzsment tevékenységek és dokumentumok. Projektek ellenőrzése: tradicionális közelítési módon vagy a kritikus lánc vagy a folyamat-alapú (agile) menedzsment. Integrációmenedzsment: Terjedelmű menedzsment. (Scope management) Ütemezés. Költségmenedzsment. Minőségmenedzsment. Emberi erőforrás gazdálkodás. Kommunikáció. Kockázatkezelés. Beszerzés. A projekt érintettjeivel való együttműködés. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

Regionális földrajz II. A világ földrajza (Választható)

A tantárgy célja, hogy általános regionális térszerkezeti ismereteket közvetítsen az Európán kívüli kontinensek földrajzáról. Fontos a geostratégiai és a geopolitikai tájékozódás. Az ázsiai, amerikai, afrikai gazdasági térszerkezet, a főbb kulturális, társadalmi, vallási jellemzők, a természeti erőforrások, a környezet állapota, a globális folyamatok földrajzi vonatkozási pontjai. Az államok kialakulása. Az államok népessége, határai. A migráció, a vallások és a kultúrák szerepe. Urbanizációs folyamatok. Az államok gazdasága, természeti erőforrásaik, külkereskedelmük. TNC. Kelet-Ázsia földrajza: Korea, Japán, Vietnam, Szingapúr., Indonézia, Malaysia, Kína. A Közel-Kelet földrajza: Törökország, Irán, Szíria, Libanon, Izrael, Szaúd-Arábia, EAE. Afrika: Algéria, Egyiptom, Etiópia, Nigéria, Dél-Afrika. Amerika: Kanada, Mexikó, Karib-tenger, USA. Brazília, Argentína, Chile, Venezuela. Ausztrália. Új-Zéland. Oroszország. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

Fenntartható ökoszisztémák (Választható)

Az ökoszisztéma szolgáltatások koncepciója, a környezetmenedzsment főbb ágazati jellemzői, a környezetértékelés elméleti háttere. A költség alapú és kinyilvánított preferencia módszerek, a feltárt preferenciákon alapuló környezetértékelési módszerek és ágazati alkalmazásuk. A vidéki területek jellemző környezeti-gazdasági-társadalmi problémái, és a fenntartható vidékfejlesztés főbb stratégiai elképzelései, a hazai és EU-s környezetpolitika főbb jellemzői. A környezetértékelési technikákon alapuló dokumentációk értelmezése, ágazati szakpolitikák értelmezése, elemzése, környezetmenedzsmenttel, vidékfejlesztéssel összefüggő környezeti, gazdasági és társadalmi problémák azonosítása. A táj, mint sok faj, tényező komplex együttese, tájökológia. Az ökoszisztémák csoportosítása természetes. Az ember által befolyásolt ökoszisztémák. Természetvédelmi területek és ökológiai folyosók. Fenntartható táj- és erdőgazdálkodás. Fenntartható vízgazdálkodás, talajvédelem és mezőgazdaság. Ökoszisztéma szolgáltatások meghatározása. Hagyományos ökológiai tudás, Tájhasználati konfliktusok. Az ökoszisztéma szolgáltatások és a kapcsolódó kifizetések. Az EU Közös Agrárpolitikája. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

Környezeti tanulmányok III. Környezetvédelmi menedzsment (Választható)

A szén, a nitrogén, a kén, a víz körforgása. A legfontosabb vegyipari, kohászati, élelmiszeripari, építőipari technológiák. Az anyagok körforgásának természettudományos, műszaki és közgazdasági jellemzői. A gazdaság és a természettudományos ismeretek ötvözése. Interdiszciplináris szintézis. Az anyagáram-elemzés. Gazdálkodás és környezet: a környezeti tényezők azonosításának jelentősége, szerepe a menedzsment tevékenységében. A környezeti auditálás. A környezeti számvitel helye, szerepe a gazdálkodásban. Az életciklus-értékelés. A szennyezési jogok piaca. Az USA (csővégi), az EU (folyamat egésze) és Japán (önkéntes megállapodások) környezetvédelmi szabályozásainak áttekintése. A környezetmenedzsment rendszerek. A környezeti piac. A környezetvédelem technikai hátterének közgazdasági kérdései. Környezeti marketing. A fenntartható, környezetbarát fogyasztás. A környezetbarát minőségbiztosítási rendszerek. Társadalmi felelősségvállalás. A körforgásos gazdaság elméleti alapjai és gyakorlata. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

Gazdaságfejlesztés III. Okosvárosok (Választható)

A térségek gazdaságfejlesztéséhez szükséges legfontosabb tényezők. A területfejlesztés alapelvei. A térségek fejlesztésében szerepet játszó fejlesztéspolitikai tervek, koncepciók, és a keretrendszer (különböző területi szintű fejlesztési tervek, ágazati tervek). A technológia által ajánlott megoldási lehetőségek felismerése. A jó gyakorlatokat hordozó várostérségek felkutatása. A szükséges ismereteket tartalmazó adatbázisok, példatárak és nemzetközi összefogások ismerete. Közösségi tervezés, a fejlesztési szereplők kooperációját támogató megközelítés alkalmazása. A jó gyakorlatok bevezetési és fenntarthatósági kihívásainak felismerése, egyaránt tekintettel a társadalmi, gazdasági és környezeti tényezőkre. Az infokommunikációs technológiák. Városfejlesztési rendszerek. Városüzemeltetési megoldások. Az energetika, A megújuló energiaforrások hasznosítása. A közlekedés szervezése. A valós idejű forgalomszabályozás. A zsúfoltság csökkentése. A helyi gazdaságfejlesztés. Kreatív iparágak. Város rehabilitáció. A közösségfejlesztés témaköreire. E-közigazgatás. Internetes platformok városlakók számára. Internetes platformok a városvezetők és a közösségi döntéshozatal számára. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

Gazdaságfejlesztés IV. Regionális versenyképesség (Választható)

A gazdasági, a területi, a vállalati versenyképesség különböző elméletei és gyakorlati alkalmazásuk. A regionális, városi gazdaságtan, fejlődési elméleteke, üzemeltetés, menedzsment és pénzügyek. A sokváltozós környezetben is a multidimenziós stratégiai tervezés módszerei. A sok tényező egyidejű és a fontosságuknak megfelelő elemzése és a tervezésben való figyelembevétel. A több célváltozót magában foglaló területi tervezés. A nagy adatbázisok elemzésére. A rövid, közép és hosszú táv szerinti célokat és stratégia, valamint operatív terveket megfogalmazása. „Csak a hanyatlás megy magától” Enyedi György. Versenyképesség modelljei. A vállalati és a városi versenyképesség összehasonlítása. Porter versenyképességi modellek. A gyémánt modell. A területi versenyképesség koncepciói. A városok versenyképessége. Az EU versenyképességi modellje. Termelékenység, jövedelem, foglalkoztatottság. A piramis modell. A közjavak és a közszolgáltatások szerepe a területi versenyképességben. Magyarország megyéinek versenyképessége. Az alföldi megyeszékhelyek és középvárosok versenyképessége. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján

Határmenti együttműködések (Választható)

A határokon átnyúló együttműködés olyan tevékenység, amelynek célja, hogy erősítse és elősegítse a lakosság és az intézmények jószomszédi kapcsolatait a határ mindkét oldalán, és nem csak a határ közelében, de az ország belső területein is. A határmenti együttműködések lehetővé teszik a lakosság számára az életminőségének javítását. A tantárgy a gondolatkör európai megvalósítási gyakorlatával, az Európai Régiók Határmenti Szövetségének és az ún. INTERREG rendszernek a működésével, a kapcsolódó európai szakpolitikák bemutatásával foglalkozik elsősorban. Bemutatja ugyanakkor a további transznacionális törekvéseket is, az ázsiai illetve a dél-amerikai területeken működő hasonló kezdeményezéseket és infrastrukturális alapú együttműködéseket, azok gazdasági és társadalompolitikai hatásainak elemzésével. A határmenti nemzetközi kapcsolatokhoz társuló európai szabályozási, projekt-fejlesztési törekvések. A határ fogalma és koncepciói: limes, border, frontier. Határváltozások Közép-Európában a XX. században. Magyarország határai és a területek fejlődése az elmúlt 100 évben. Az INTERREG program kezdeményezése, szakaszai, fejlődése. Testvérvárosok, ikervárosok. Tükör projektek. Iker projektek. Közös projektek. Közös gazdaságfejlesztés. Közös közszolgáltatások. Közös területi tervezés. Nagy régiók fejlesztési programjai. Duna együttműködés. **Számonkérés formája:** gyakorlati jegy az órai munka és a félévközi feladatok teljesítése alapján